

LA GUERRA A UCRAÏNA I LA “PROFECIA PER LA PAU”

«Us convido a acompanyar-me en la profecia de la pau –Crist, Senyor de la pau! El món cada cop més violent i bèl·lic m’espanta molt, ho dic de debò: m’espanta–» (Francesc, *Audiència a Comunió i Alliberament*, 15 d’octubre de 2022).

Volem contribuir, enèrgicament, a l’esforç amb què el papa Francesc està cercant una via que posi fi al terrible conflicte d’Ucraïna. Un conflicte que forma part d’aquella «tercera guerra mundial tan cruel» (13 de novembre de 2022) sobre la qual el Sant Pare està instint des de fa temps sense escatimar la seva preocupada atenció.

LA RECERCA INCANSABLE DE LA PAU

Res no s’ajusta més a la profunda aspiració del cor humà que la pau. És un ideal, gens ingenu o abstracte, que hom no pot deixar de perseguir. El Papa té en compte la humanitat sencera, amb les seves misèries i les seves mentides, la seva cobdícia i la seva pretensió de domini. I, alhora, no es resigna a considerar la guerra com una conseqüència inevitable de les tensions entre individus, pobles i nacions. Cal fer tot el possible perquè la guerra no tingui l’última paraula i la política no es transformi fatalment en la continuació de la guerra amb altres mitjans. Europa, que durant molt de temps ha estat potser el lloc més bèl·ligerant del planeta, en l’última fase de la seva història ha demostrat –malgrat moltes limitacions i recaigudes dramàtiques– que això és possible.

NO HI HA PAU SENSE JUSTÍCIA

La construcció de la pau sempre es du a terme en «l’ara i aquí» i cal que compti amb el coneixement dels fets i les circumstàncies que configuren la situació. En aquest sentit, és inadmissible que es dubti de qui és el responsable de l’agressió bèl·lica a Ucraïna, així com del fet que no hi pot haver una pau veritable sense justícia.

Veiem amb preocupació el traç dos riscos oposats: d’una banda, que el desconcert i la por produïts per una guerra pròxima i cada cop més violenta no conduïxin a un desig de pau, sinó al desig de ser deixats en pau i prou. I, per altra banda, que el suport necessari al poble ucraïnès acabi instrumentalitzant-se en mans dels «imperialismes en conflicte» (Francesc, 15 de setembre de 2022). >

► La guerra només porta mort i destrucció, esborra el fonamental reconeixement que l'altre és un bé. És possible un camí per a la pau en les condicions actuals? Sí, el diàleg. És un camí que es pot emprendre ara mateix, malgrat les tensions que inevitablement hi pugui haver. Quan es trenca el fil del diàleg, quan els propis interessos esdevenen absoluts, s'obre l'abisme sense fons d'un enfrontament que, al seu pas, només deixa vençuts i que sembla la llavor d'una violència futura i encara més ferotge.

Si bé és just que Ucraïna defensi la seva sobirania, rebutjant amb fermesa i amb tot l'ajut necessari l'agressió russa, també és crucial que s'activi la responsabilitat de tots els països i potències implicades directament i indirectament en el conflicte; de tal manera que es reprengui o s'iniciï, al més aviat possible, un diàleg entre totes les parts per negociar una pau en què prevalgui el realisme de la justícia, més enllà dels esquemes consolidats.

«LA PARAULA CLAU ÉS DIÀLEG»

El diàleg no és una quimera, sinó l'única sortida raonable. En qualsevol situació, fins i tot en les més fosques o gangrenoses. El papa Francesc hi ha insistit amb vehemència: «És difícil, però cal no descartar-lo. Cal donar l'oportunitat del diàleg a tothom, a tothom! Perquè sempre hi ha la possibilitat que, en el diàleg, les coses puguin canviar, ja sigui oferint un altre punt de vista, o un altre punt de consideració. Jo no excloc de l'oportunitat del diàleg cap país que estigui en guerra, encara que sigui l'agressor... De vegades s'ha de dialogar així, «tapant-se el nas», però és necessari. Sempre un pas per davant, allargant la mà, sempre! Perquè, si no, tanquem l'única porta raonable a la pau. Pot ser que l'altre no accepti el diàleg. Què hi farem! Però el diàleg s'ha d'intentar oferir sempre, o almenys proposar-lo, i això també és bo per a qui el proposa, permet respirar» (15 de setembre de 2022).

«LA PROFECIA DE LA PAU»

La posició del Papa és profètica i realista alhora. Fa una crida a la responsabilitat de tothom, tant de qui desenvolupa tasques de govern com de qui, com la majoria de nosaltres, afronta quotidianament els seus assumptes. Per donar suport al Papa en la profecia de la pau, gràcies a l'educació que ens ofereixen l'Església i els seus testimonis, desitgem que maduri en nosaltres la consciència que la pau és bona per a cada home i la voluntat de ser-ne autèntics constructors amb la nostra pròpia vida. Això mateix va dir Mn. Giussani després de l'atemptat suïcida a Nassirya (Iraq), l'any 2003: «Si s'eduqués el poble, tothom estaria millor».

Per consegüent, ens comprometem a promoure gestos de pregària i moments públics de debat, per tal d'afavorir un aprofundiment i una major comprensió del valor que contenen aquestes paraules del Papa Francesc. Una ajuda per sostenir l'esperança en la pau veritable que el món sencer anhela.

■ **Milà (Itàlia), 15 de novembre de 2022**